Kulturförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Avdelningen för främjande länskulturfunktioner | TJÄNSTEUTLÅTANDE 2018-04-27 | *Diarienummer:* KN 2018/141

Handläggare:
Joakim Blendulf och Ulf Slotte

Rapport kring skolbion i Stockholms län

Ärendebeskrivning

I föreliggande tjänsteutlåtande redovisas den kartläggning av skolbio i Stockholms län som länskulturfunktionen Film Stockholm har genomfört.

Beslutsunderlag

Film Stockholm har genomfört en kartläggning av skolbioutbudet i Stockholms län. Rapporten bygger på dialog med samtliga kommuner samt ett flertal av de visningsorganisationer som arrangerar skolbio i länet. Syftet med kartläggningen är att skapa underlag för ett strukturellt långsiktigt arbete med skolbio och biografutveckling i Stockholms län.

Bilagan
Skolbion i Stockholms län 2017 (KUN 2018/141)

Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att godkänna förevarande rapport om skolbio i Stockholms län och lägga rapporten till handlingarna.

Förvaltningens motivering

Skolbion är en viktig filmkulturell komponent där barn och unga lär sig mer om filmen och den rörliga bildens språk på skoltid och främjar att barn och unga besöker den lokala kulturarrangören. Filmvalet är gjort utifrån kvalitet och tematik så att skolan kan arbeta pedagogiskt med visningen och den rörliga bilden som en integrerad del av lärandet, såsom formulerat i gällande läroplan LGR11.

Sedan 2009 har skolbiobesöken sjunkit med 38% i Stockholms län. Orsakerna är flera och framför allt är det de stora kommunerna som tappat mycket. Samtidigt har några skolbioverksamheter lagt ner under samma period. En positiv utveckling är att flera kommuner som saknade skolbio 2009 idag har skolbio, men dessa verksamheter är uteslutande små och kompenserar inte de stora verksamheternas tapp.

Bilagor:

Det är också stora skillnader i skolbioutbudet mellan länets kommuner. Detta innebär att en elev i en kommun kan komma att besöka skolbio årligen under sin skolgång samtidigt som en elev i en annan kommun aldrig får besöka en biograf under skoltiden.

Utifrån vad som framkommer av rapporten finns anledning att frågan om skolbion i Stockholms län utreds vidare. Detta underbyggs också av motsvarande kartläggningar som genomförts inom Västra Götalandsregionen samt på riksnivå från Svenska Filminstitutet. Filminstitutet planerar att med anledning av situationen att genomföra en rikstäckande kampanj för att öka skolbiointresset under 2019. Film Stockholm och filmkonsulenterna i Västra Götalandsregionen ingår i en referensgrupp inför denna kampanj.

En fortsatt utredning kan undersöka om det finns förutsättningar för en bättre regional samverkan och strukturer som kan stärka kommunernas förmåga att kunna erbjuda sina barn och unga större tillgång till skolbio.

Det är samtidigt tydligt att de kommuner som aktivt stöttar den lokala biografen också prioriterar skolbioverksamhet. Flera kommuner i länet har valt att aktivt stötta den lokala biografen därför att biografen ger ett stort lokalt mervärde. Det handlar om kvällsekonomi, trygghet när fler rör sig i centrum på kvällstid och inte minst stimulans av lokalt näringsliv då biografbesökarna också handlar och äter lokalt.

Vid förvaltningens seminarie i september 2017 om den regionala filmen med kulturnämndsordförande från kommunerna och landstinget, lyfte nämndens ordförande Gunnel Orselius Dahl fram biografens roll i den lokala och regionala samhällsutvecklingen som en prioriterad fråga. En utredning för att titta på biografens roll i sin lokala kontext kan ge kommunerna fler verktyg men också utifrån ett regionalt perspektiv: hur biograferna som samhälleliga mötesplatser och kulturnoder kan bli än mer betydelsefulla i det regionala utvecklingsarbetet.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Eva Bergquist
Förvaltningschef

Joakim Blendulf
Enhetschef

Skolbio i Stockholms län 2017

APRIL 2018, ULF SLOTTE

Kulturförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Innehåll

Introduktion 3
Syftet med rapporten 3
Sammanfattning 4
Vad är skolbio? 5
Varför tycker Film Stockholm att skolbio är bra? 5
Vilka kommuner har skolbio? 5
Vem ansvarar för skolbion? 7
Vilka andra arrangerar skolbio? 7
Vilka går på skolbio? 7
Var visas skolbion? 7
Vad kostar det? 7
Hur ser utvecklingen ut över tid? 8
Varför har vissa kommuner inte skolbio? 8
Skolbion i Stockholms läns kommuner 9
Stora skillnader mellan kommunerna 13
Fristående skolbioaktörer 14
De fristående skolbioaktörernas utveckling 17
Framtiden för skolbio 18

Utgiven av Stockholms läns landsting 2018
Skriven av Ulf Slotte, Film Stockholm

Bilderna i rapporten används med tillstånd av Folkets Bio.

Grafisk form: Fidelity Stockholm
ISBN: 978-91-984449-0-2

Introduktion

Film Stockholm är en del av Stockholms läns landstings kulturförvaltning och utgör det regionala resurscentrumet för film och rörlig bild i Stockholms län. Inom ramen för Film Stockholms uppdrag att arbeta med filmpedagogik för barn och unga och utveckla visningsområdet i länet, arbetar man aktivt med att stärka strukturerna för skolbion. Detta bland annat genom regelbundna kontakter med kommunernas skolbioansvariga och arrangemanget skolbiofrossan en gång varje termin – en heldag med filmvisningar, samtal, gäster och seminarier om skolbio. Kulturnämnden vid Stockholms läns landsting stödjer kulturen i länet med kulturstöd som fördelas genom kulturförvaltningen. Inom filmområdet beviljar kulturförvaltningen kulturstöd till flera filmfestivaler varav några även arrangerar skolbio.

Skolbio är idag frivilligt för kommuner att arrangera. Det är upp till varje kommun att utforma verksamheten, vilket innebär att skolbioutbudet ser olika ut från kommun till kommun. Ett 10-tal kommuner i Stockholms län arrangerar idag ingen skolbio alls, samtidigt som andra har omfattande verksamheter. Vid sidan av den kommunala skolbion finns en rad andra aktörer som arrangerar skolbio. Film Stockholms målsättning är att alla elever skall ha samma möjligheter att ta del av skolbio och det är en utmaning att hitta metoder och strukturer som möjliggör detta.

Syftet med rapporten

Den här rapporten syftar till att kartlägga skolbioutbudet i Stockholms län. Rapporten är en del i arbetet att stärka strukturerna för skolbion och ska visa på vilka som går på skolbio, var visningarna arrangeras, vilka som har möjlighet att ta del av dem och hur mycket det kostar. Och inte minst ska rapporten kartlägga vilka som inte har möjlighet att besöka skolbio.

Sammanfattning

Rapporten Skolbio i Stockholms län 2017 ger en sammantagen bild av skolbioutbudet i Stockholms län. 15 av länets 26 kommuner arrangerar regelbunden skolbioverksamhet, och ytterligare två kommuner ger sina elever möjlighet till skolbiovisningar i kommunal regi.

Sammantaget har den kommunala skolbioverksamheten i länet minskat med totalt över 30 000 besök, eller 38%, sedan 2009 och det är i första hand de större kommunerna som tappat skolbiobesökare. Omprioriteringar till Skapande skola- verksamheter, budgetutmaningar, tolkning av kommunallag men i viss mån också konkurrens från fristående skolbioarrangörer är faktorer som påverkat utvecklingen.

Samtidigt har flera mindre kommuner som tidigare inte hade en egen skolbioverksamhet startat sådan och flera mindre verksamheter har ökat något. Juniorfestivalen som arrangeras av Stockholms Filmfestival och är en utpräglad skolbiofestival för elever på skoltid har också växt kraftigt under perioden.

Många kommuner visar ett intresse av att starta upp skolbioverksamhet eller utveckla befintlig verksamhet. Som hinder för detta anges bland annat att det är för mycket arbete med det praktiska kring skolbio eller annan resursbrist. En väg framåt för skolbioverksamheterna i länet skulle kunna vara en översyn av vilken aktör som är ansvarig för respektive del av verksamheten där länet, Filminstitutet och i viss mån andra lokala aktörer skulle kunna underlätta kommunens ansvar för den lokala verksamheten. En sådan modell skulle också möjliggöra ett mer likartat utbud för eleverna i Stockholms län.

Vad är skolbio?

Filminstitutet har sedan 1988 ett statligt uppdrag att fördela stöd till kommunal skolbioverksamhet. Bakgrunden till att stödet infördes var att staten ansåg att barn och unga inte nåddes av värdefull film genom den ordinarie filmdistributionen, att filmens kvaliteter bäst tas tillvara när den visas på biograf samt för att öka kunskapen om filmen som konstform och om den rörliga bilden som berättarform.

Skolbioverksamhet arrangeras traditionellt av kommuner, men det har alltid varit frivilligt och det finns heller inget centralt regelverk för hur en skolbioverksamhet ska se ut. Genom åren har det därför varit en stor variation av vilka kommuner som arrangerat skolbio och hur den har organiserats. Fristående skolbioarrangörer har också till kommit, ett fenomen som är mer vanligt i Stockholms län än i resten av landet.

Med jämna mellanrum har olika typer av incitament, som ekonomiskt stöd från till exempel Filminstitutet, stimulerat skolbioverksamheter vilket ofta givit positiva effekter. Idag finns möjligheten att söka projektstöd från *Filminstitutet för Filmkulturell verksamhet* för barn och ungdom, vilket även inkluderar skolbio. Stödet kan endast sökas av kommunal förvaltning eller verksamhet som drivs med kommunal finansiering.

Eftersom att skolbion varierar i sin utformning finns behov av en definition för att veta vad som är skolbio. Film Stockholm har valt följande kriterier för att definiera vad som är skolbioverksamhet.

- Filmvisning för elever på skoltid som är en del av undervisningen.
- Filmvisningen sker i en för ändamålet avsedd lokal och inte i skolan/klassrummet
- Filmvalet är gjort utifrån kvalitet och tematik så att skolan kan arbeta pedagogiskt med visningen som underlag

Denna definition skiljer sig något från hur exempel Filminstitutet eller Kultur i Väst definierar skolbio, där den största skillnaden är att Film Stockholm väljer att definiera även fristående skolbioarrangörers verksamhet som skolbio i den mån de uppfyller de tre kriterierna ovan.

Varför tycker Film Stockholm att skolbio är bra?

I Filminstitutets BarnBIOboken (1992, redaktör Elisabeth Edlund, Filminstitutet) beskrivs de första åren av statligt finansierad skolbio på lokal nivå. Där konstateras att skolbion förutom att sprida kvalitativ film på biograf till barn och unga också har inneburit en möjlighet för den lokala biografen att fylla biosalongen på dagtid vilket har varit viktigt för att få ekonomin att gå ihop. Detta har i sin tur gett nya infallsvinklar på biografens funktion lokalt och nya former för att driva biograf har växt fram.

Pia-Mari Wehrling, filmkonsult på Kultur i Väst säger att *”Genom en bra skolbioverksamhet får barn och unga möta världen och sig själva, inte bara via amerikansk storfilm, utan i ett bredare utbud av berättelser, till exempel om vi tittar på kön, klass eller etnicitet. Vi ser biografen som en viktig demokratisk mötesplats.”*

Film Stockholm ser att skolbion fyller flera funktioner:

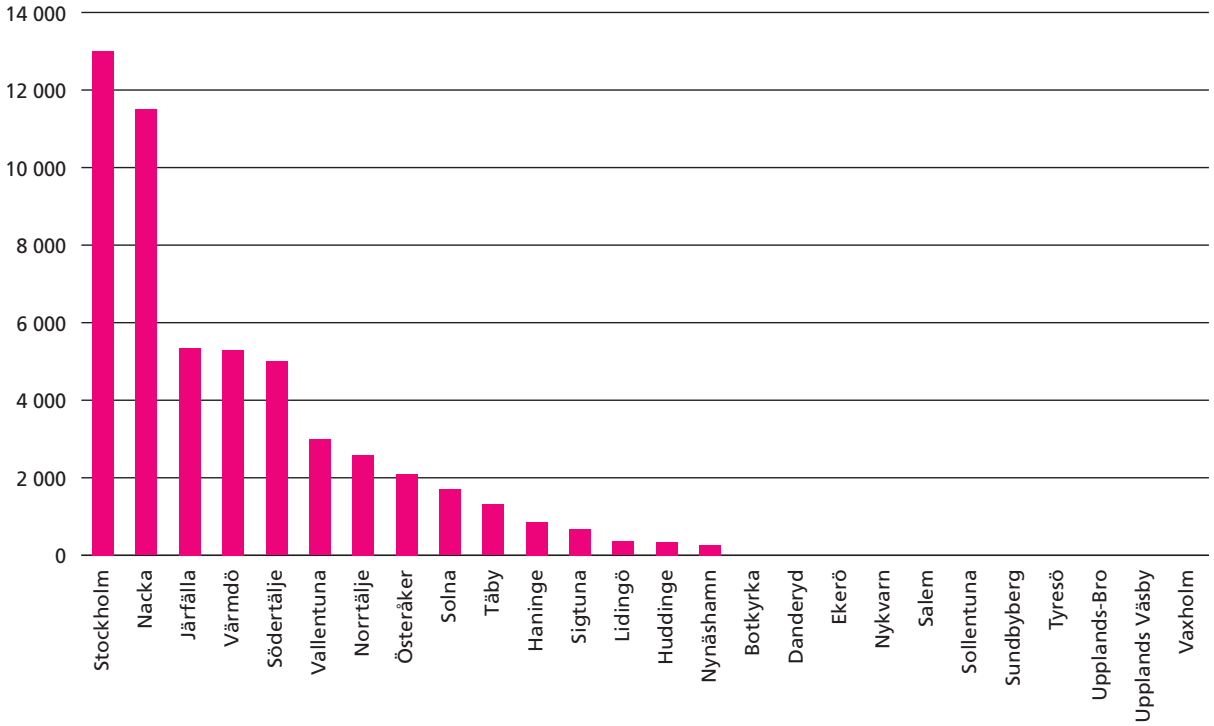
- Som en del i att lära och förstå filmens språk
- Visa att filmen är ett starkt medium för att förmedla olika berättelser ur olika perspektiv
- Filmvisningen ger barn och unga möjlighet att besöka den lokala biografen och/eller kulturhuset och lär dem att uppleva kultur tillsammans i en kvalitetsmässigt överlägsen miljö
- Visningarna är ett sätt att stödja den lokala biografen

Vilka kommuner har skolbio?

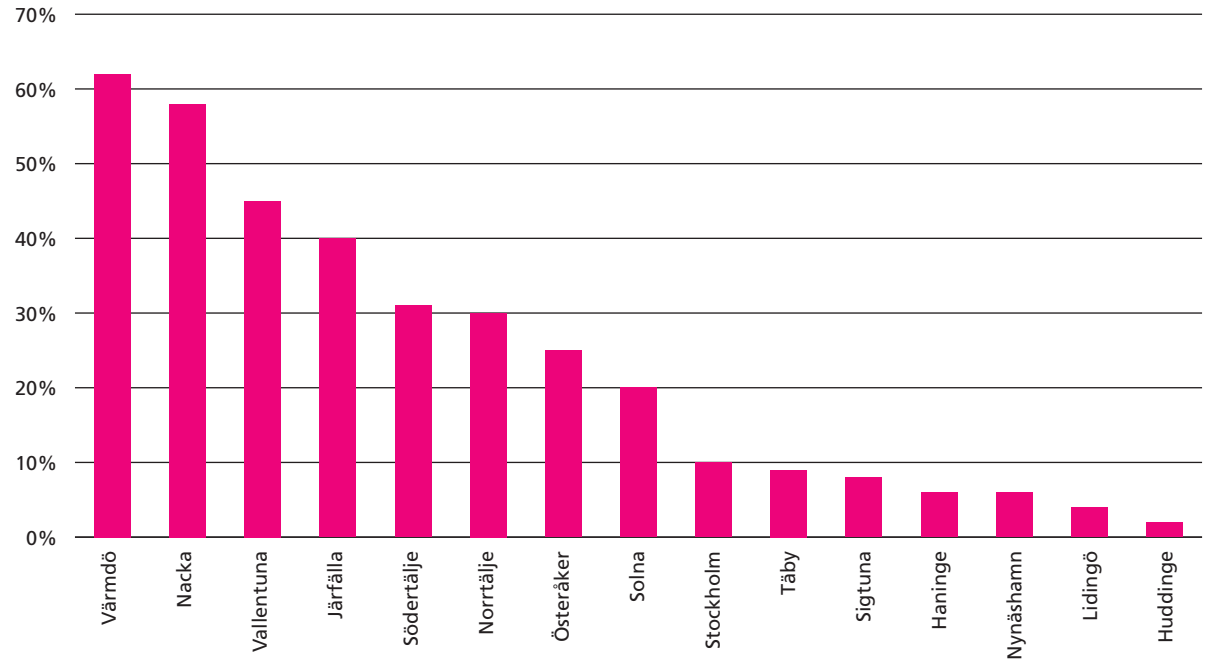
15 av länets 26 kommuner har en regelbunden kommunal skolbioverksamhet. Omfattningen av verksamheterna varierar stort och är i viss mån i relation till kommunens storlek.

Utöver de 15 kommunerna med regelbunden verksamhet så erbjuds eleverna i skolor i Nykvarns kommun

Elever på kommunal skolbio 2017

Andel 6–19-åringar som tar del av kommunal skolbio

Not till diagrammet: Kommuner utan skolbio är utelämnade. Enligt Statistiska Centralbyrån finns 380 392 unga mellan 6–19 år i Stockholms län 2017.

att ta del av skolbion i Södertälje kommun. En kommun, Vaxholm, arrangerar skolbiovisningar i liten skala och utan kontinuitet och kan heller inte presentera statistik för verksamheten.

Ett antal kommuner planerar att komma igång med skolbioverksamhet igen och flera uttrycker behov av stöd för att starta upp sina verksamheter. Kommuner som saknar biograf saknar också i regel skolbioverksamhet. En förutsättning för skolbio är alltså att det finns biograf i kommunen.

Vem ansvarar för skolbion?

Det varierar var ansvaret för skolbion finns inom den kommunala administrationen då skolbion tangerar både utbildning och kultur. En majoritet av kommunerna har dock skolbioansvaret inom ramen för kulturförvaltning eller motsvarande. I vissa kommuner ligger genomförandet av skolbion på en annan part. Som i Nacka där Kulturhuset Dieselverkstaden arrangerar visningarna, eller i Solna där Stiftelsen Filmstadens Kultur har ansvar för genomförandet.

Vilka andra arrangerar skolbio?

Förutom kommunala verksamheter arrangeras skolbio även av andra aktörer i länet. Det är bland annat filmfestivaler, som Junior, Tempo och CinemAfrica som inom ramen för sitt festivalutbud även erbjuder visningar som riktar sig till skolor och elever. Men det är också enskilda biografer som arrangerar egen skolbio som erbjuds direkt till närliggande skolor. Folkets Bio Stockholms filmpedagoger arrangerar skolbiovisningar som en del av sin filmpedagogiska verksamhet.

Dessa aktörers visningar begränsas inte av kommungränser utan marknadsförs i regel till hela Stockholms län. Det innebär att det finns ett visst skolbioutbud även för skolor och elever i skolor som inte erbjuds det kommunala skolbioutbudet.

Vilka går på skolbio?

Vilka klasser och skolor som erbjuds skolbio varierar från kommun till kommun. Många kommuner som erbjuder skolbio i länet har en utbudskatalog där skolorna kan boka in sig till föreställningar. Vissa kommuner erbjuder bara de kommunala skolorna att ta del av utbudet. En kommun, Värmdö, bokar in samtliga kommunens klasser till skolbion på förutbestämda tider.

Några kommuner erbjuder skolbio inom ramen för kulturgarantin eller motsvarande upplägg där eleverna inom en viss årskurs erbjuds skolbio. Exempelvis erbjuder Nynäshamns kommun hela årskurs 6 skolbio

Sollentuna bio

varje år. Det skiljer sig åt mellan kommuner om elever i friskolor erbjuds att gå på den kommunala skolbion. Många elever kan därför stå utanför möjligheten att gå på skolbio även i de kommuner som arrangerar skolbio.

Var visas skolbion?

Skolbioföreställningar genomförs företrädesvis på en i kommunen centralt placerad biograf. Större kommuner visar skolbio på flera biografer, som Norrtälje där kommunen arrangerar visningar både i Rimbo, Hallstavik och Norrtälje för att minimera resor.

I undantagsfall visas skolbion inte på den lokala biografen utan i annan samlingslokal på centralorten, som i Vallentuna där skolbion visas i kulturhuset snarare än i biografen.

Vad kostar det?

En majoritet av kommunerna som arrangerar skolbio subventionerar skolbiobesöket i sin helhet. Samtidigt har de fyra största skolbiokommunerna i länet en kostnad per elev och visning som varierar mellan 40 kr (Stockholm) och 10 kr (Värmdö) som debiteras den besökande skolan.

Den från och med 1 januari 2017 höjda momsen på biografbiljetter från 6% till 25% drabbar indirekt skolbion och riskerar på sikt leda till högre kostnader för skolbioarrangörerna. Då biograferna genom den höjda

momsen har fått ökade kostnader leder det i många fall till högre biljettpris och högre hyror för uthyrning till skolbio. De biografer som tidigare haft möjlighet att ta ut 6% moms på uthyrningar tvingas nu ta ut 25% moms vilket också påverkar kostnaden för skolbiovisningar.

Hur ser utvecklingen ut över tid?

Svenska Filminstitutet genomförde 2009–2011 skolbioundersökningar i hela landet inklusive Stockholms län. Det är den enda jämförbara statistik som finns att tillgå. Mellan 2009–2011 sjönk besöken på kommunal skolbio i Stockholms län från 86 215 till 65 575 (en minskning med 23,9%). Ytterligare en minskning har skett fram till 2017 då 53 489 besök genomfördes på kommunal skolbio. Detta innebär en total nedgång i skolbiobesöken mellan 2009 och 2017 på 38%. En tendens är att det är de stora skolbioverksamheterna som har tappat många besök samtidigt som flera mindre skolbioverksamheter har ökat något. Flera kommuner har också startat ny skolbioverksamhet sedan 2011, som exempelvis Nynäshamn, Huddinge och Haninge. Men dessa verksamheter är förhållandevis små och kompenserar inte för det stora tapp som skett i de större verksamheterna under perioden. Samtidigt som besöksantalet på den kommunala skolbion har minskat har flera fristående skolbioaktörer etablerat sig och inte minst filmfestivalen Junior har kraftigt ökat antalet besökare från 13 099 besökare 2009 till 16 680 besökare 2017. Det har inte varit möjligt att sammanställa statistik för den fristående skolbion. Den enda aktör som har haft möjlighet att presentera publikutveckling över åren är Stockholm Filmfestival Junior.

Varför har vissa kommuner inte skolbio?

Bland de kommuner som inte har skolbio anges två huvudskäl till att kommuner inte har skolbio.

- Kommunen har omprioriterat resurserna till Skapande skola eller liknande projekt
- Skolbion kräver för mycket resurser i fråga om planering, resor, filmbokningar etc.

Det är också tydligt att kommuner som saknar biograf också saknar skolbio. Detta gäller Danderyd, Upplands-Bro, Upplands Väsby och Sundbyberg.

Från statligt håll har det under de senaste tio åren skett en satsning på Skapande skola-verksamheter och Kulturrådet har fördelat stöd till detta. Satsningen har gjort att många kommuner valt att omprioritera skolbioresurser till Skapande skola. För många kommuner har det inneburit för mycket arbete att driva båda verksamheterna och därför har skolbion lagts ner.

Besök på skolbio per kommun

Län	2009	2010	2011	2017
Botkyrka	4700	7400	1505	0
Danderyd	0	0	0	0
Ekerö	0	0	0	0
Haninge	0	0	0	862
Huddinge	0	232	0	350
Järfälla	14 758	12 464	11 550	5 340
Lidingö	0	0	0	360
Nacka	10 105	14 000	7 000	11 500
Norrtälje	1 700	2 809	2 464	2 594
Nykvarn	0	400	0	0
Nynäshamn	0	0	0	270
Salem	4 047	0	0	0
Sigtuna	0	0	0	680
Sollentuna	3 166	3 365	4 600	0
Solna	0	0	1 379	1 700
Stockholm	25 380	21 024	20 721	13 426
Sundbyberg	0	0	0	0
Södertälje	0	1 400	1 000	4 997
Tyresö	0	0	0	0
Täby	6 500	6 900	2 776	1 311
Upplands-Bro	1 960	1 960	0	0
Upplands Väsby	0	0	0	0
Vallentuna	4 545	3 495	4 308	2 987
Vaxholm	59	59	0	0
Värmdö	4 566	4 186	4 100	5 300
Österåker	4 729	4 729	4 172	2 100
TOTALT	86 215	84 423	65 575	53 489

Flera kommuner pekar också på problematiken att skolbion kräver mycket resurser i fråga om repertoarkännedom, filmbokning, kontakt med biografer, kunskap om kollektivtrafiken, marknadsföring till lärare, kontakt med skolan och samordning av allt detta. Flera efterfrågar möjligheten att kunna samordna arrangörskapet med andra kommuner men förhindras att göra detta på grund av tolkningar av kommunallagen. Tolkningen ser dock olika ut mellan olika kommuner och även mellan olika förvaltningar inom samma kommun. Inom andra kulturområden sker samverkan mellan kommuner under förutsättning att *kostnadstäckande ersättning* utgår till kommunen som erbjuder tjänsten. Detta borde kunna vara en lösning även inom skolbioområdet.

Ytterligare ett område där många kommuner önskar samordning är inom rättighetsområdet där många filmer som skulle vara aktuella för skolbio inte finns tillgängliga för bokning hos filmbolagen när de har slutat att visas på ordinarie biografrepertoar.

Skolbion i Stockholms läns kommuner

Här följer en kartläggning av skolbion i samtliga länets kommuner

BOTKYRKA

Uppgiftslämnare: Ulf Andersson-Greek, enhetschef kulturprogram och stöd

Botkyrka kommun lade ner sin skolbioverksamhet 2014 för att istället prioritera resurserna till skapande filmverksamhet. Kommunen efterfrågar dels stöd till programsättning av skolbioverksamhet och ekonomiskt stöd för att komma igång igen.

DANDERYD

Uppgiftslämnare: Helena Resele, utvecklare barn och omsorgsförvaltningen

Danderyd kommun saknar biograf och skolbioverksamhet. Kommunen hänvisar skolorna till bland annat Stockholm Filmfestival Juniors skolbioföreställningar.

EKERÖ

Uppgiftslämnare: Klara Löwenberg, barn- och utbildningsförvaltningen

Ekerö kommun har ingen skolbioverksamhet under år 2017 men planerar att starta igen under hösten 2018. Tillsammans med Film Stockholm och Sveriges förenade filmstudios (SFF) pågår ett pilotprojekt i kommunen där den lokala filmstudion och biografen kommer att stå för det praktiska genomförandet och värdskapet, kommunen för utbud och kontakt med skolor och SFF:s kansli för programvalet för den framtida skolbion. Film Stockholm stöttar med resurser som utbildning åt filmstudion och hjälp med ansökan till Filminstitutet för ekonomiskt stöd till projektet.

Verksamheten skall etableras under våren 2018 och lanseras till hösten samma år. I samband med detta kommer kommunen att behöva ytterligare stöd med den pedagogiska aspekten – vilka filmer som ska visas och varför, och hur arbetet med filmerna kan fortsätta i klassrummet.

HANINGE

Uppgiftslämnare: Fredrik Ljungestig, kultursamordnare
Kostnad: Gratis
Visningsplats: Bio Cosmopolite i Brandbergen
Externa stöd: Nej
Visningar: 8
Besökare: 862

Haninge kommun arrangerar sedan hösten 2015 skolbio på Bio Cosmopolite i Brandbergen. Kultur och fritidsförvaltningen ansvarar för visningarna som erbjuds kostnadsfritt till alla elever i årskurs 7 på samtliga skolor i kommunen. Visningarna betalas i sin helhet av kommunen. Elever och lärare får vara med och påverka valet av film.

Kommunen driver läsåret 2017–2018 också Skapande skola-projekt på fyra kommunala skolor som omfattar filmvisning, regissörsbesök och fördjupning i eget skapande. 1555 elever deltar i projektet.

HUDDINGE

Uppgiftslämnare: Mirja Timmerlid, kultursekreterare
Kostnad: Gratis
Visningsplats: Folkes (fd. Bio Hjärtat) i Huddinge Centrum
Externa stöd: Nej
Visningar: 12
Besökare: 350

Skolbion i Huddinge erbjuds olika årskurser olika år. Under 2017 är det kommunala skolors 9:e klasser som har erbjudits utbudet som presenteras till skolorna via mailutskick. Skolorna bokar därefter in sig via formulär på kommunens hemsida. Kommunen samarbetar även med Folkets Bio Stockholms filmpedagoger och elever besöker deras skolbiovisningar med samtal på biografen Zita i Stockholm. Inom ramen för Skapande skola har kommunen haft en rad projekt under 2017 i

samarbete med bland annat Filmcentrum, Pedagogiska designbyrån, Create motion/within art samt sommarprojekt på fritidsgårdar med film.

JÄRFÄLLA

Uppgiftslämnare: Agneta Danielsson, verksamhetsledare Järfälla Kultur
Kostnad: 25 kr per elev och visning
Visningsplats: Folkets Hus Kallhäll och Falken i Jakobsberg
Externa stöd: Nej
Visningar: 53
Besökare: 5 340

Järfälla kultur har i uppdrag att erbjuda alla barn i åldrarna 4-16 år skolbio två gånger per år. Gymnasieskolorna erbjuds också att ta del av utbudet. En referensgrupp av lärare väljer tillsammans med skolbioansvarig ut kommande filmer. En presentation av filmerna skickas ut i slutet av varje termin till kulturombud som finns på alla förskolor och skolor, samt till samtliga lärare som tidigare deltagit. I presentationen finns länkar till filmernas trailers med uppmaning att se dem tillsammans med eleverna, för att därefter välja film.

Järfälla kultur erbjuder också Skapande skola-projekt tillsammans med Mediepedagogiskt centrum samt filmkurser inom ramen för kommunens kulturskoleverksamhet.

LIDINGÖ

Uppgiftslämnare: Anneli Mannberg, kultursekreterare
Kostnad: Gratis
Visningsplats: Grand Lidingö
Externa stöd: Nej
Visningar: 4
Besökare: 360

Lidingö erbjuder samtliga F-3-klasser samt förskola i kommunen att gratis besöka skolbioverksamhet som arrangeras under två dagar per år på SF Bio:s Grand Lidingö. Visningarna sker normalt i samband med Kulturveckan på Lidingö. Lärande- och kulturförvaltningen är ansvarig och bjuder in via utskick direkt till skolorna som anmäler sig till kultursekreteraren som arrangerar visningarna.

NACKA

Uppgiftslämnare: Katarina Weidhagen, producent kulturhuset Dieselverkstaden
Kostnad: 110 kr per elev och visning som skolorna kan söka från kommunen
Visningsplats: Dieselverkstadens stora scen i Nacka Forum samt Filmstaden Sickla
Externa stöd: Nej
Visningar: 55
Besökare: 11 500

Skolbio arrangeras av Kulturhuset Dieselverkstaden (KUD) som är en del av Nacka kommun. Utbudet erbjuds F-9 på kommunens samtliga skolor som har ett avtal med KUD. Utbudet marknadsförs via Dieselverkstadens hemsida samt kulturombudsträffar. Kostnaden per elev och visning är 110 kr vilket motsvarar KUD:s omkostnader för skolbion, men skolorna kan söka och få tillbaka hela beloppet från kommunen.

KUD arrangerar också samtalsträffar och kulturombudsträffar dit gäster, till exempel filmarbetare, bjuds in. KUD arrangerar också Skolbio-seminarier som kompetensutbildning till skolorna.

NORRTÄLJE

Uppgiftslämnare: Emilia Ekeblad, barnkulturproducent
Kostnad: Gratis
Visningsplats: Royal Norrtälje, Rosen Hallstavik och National Rimbo
Externa stöd: Ja från SFI
Visningar: 22
Besökare: 2 594

Skolbion är en del av Norrtälje kommuns kulturutbud och finns med i en kulturkatalog som skickas till alla skolor varje termin. Verksamheten riktar sig till både kommunala och fristående skolor och samtliga årskurser. Visningarna arrangeras under en sammanhållen period av ett par veckor varje termin. Kommunen skickar ut filmhandledningar till lärarna.

Inom Skapande skola får alla i årskurs 6 i kommunen vara med i animationsverkstad under en heldag.

NYKVARN

Uppgiftslämnare: Liselotte Palmborg, gruppchef Kultur och Fritid

Nykvarns kommun arrangerar idag ingen skolbioverksamhet i egen regi men kommunen har precis startat en biografverksamhet i Qulturum Sländan, en lokal intill bibliotek och kommunhus i centrala Nykvarn. Elever i Nykvarns kommun erbjuds att gå på den skolbioverksamhet som arrangeras av Södertälje kommun. Elever från Nykvarn ingår därför i statistiken för Södertälje kommuns skolbio.

NYNÄSHAMN

Uppgiftslämnare: Sara Scot, samordnare Skapande skola
Kostnad: Gratis
Visningsplats: Vågen, Nynäshamn
Externa stöd: Skapande skola-stöd från kulturrådet
Visningar: 6
Besökare: 270

Nynäshamns kommun erbjuder sedan tre år alla elever i årskurs 6 skolbio inom ramen för sitt Skapande skola-arbete. Barn och utbildningsförvaltningen är ansvarig och utbudet kommuniceras via kulturråd på kommunens skolor samt en Skapande skola-blogg. Kommunen erbjuder alla lärare filmhandledningar till filmerna.

SALEM

Uppgiftslämnare: Rolf Johansson, chef Kultur och Fritid

Salems kommun hade tidigare ett omfattande skolbioutbud men kommunen gjorde omprioriteringar och 2012 lades skolbioverksamheten ner. Idag finns inga planer på att starta den igen.

Kommunen har en digitaliserad biograf, Murgrönan, som ägs av kommunen och drivs av Eurostar. Under 2017 har Film Stockholm stöttat ett projekt inom Salems fritidsgård där ungdomar tar över och driver biografen en kväll i månaden.

SIGTUNA

Uppgiftslämnare: Karin Andén, kultur- och fritidsförvaltningen
Kostnad: Gratis
Visningsplats: Biokällan Märsta
Externa stöd: Ja, från Filminstitutet
Visningar: 8
Besökare: 680

Skolbion i Sigtuna riktar sig till kommunens 7–9-klasser och arrangeras i samarbete med Folkets Bio som driver Biokällan i Märsta. Skolorna bjuds in via kulturombud samt mailutskick. Samtal har arrangerats i samband med visningarna men inte väckt så stort intresse så för närvarande är fokus på filmvisningarna.

Under 2017 har kommunen också arrangerat filmprojekt på fritidsgårdarna tillsammans med FilmCentrums filmpedagoger, ett samarbete som kommer att fortsätta även under 2018.

SOLLENTUNA

Uppgiftslämnare: Helene Burmeister, kultur- och ungdomschef

Sollentuna kommun arrangerar idag ingen egen skolbio men Sollentuna Bio arrangerar i egen regi skolbio som riktar sig till kommunens skolor. Kommunen har också utrustat en lokal i kulturskolan med en digital biografprojektor och kommer eventuellt att erbjuda egen skolbioverksamhet där.

SOLNA

Uppgiftslämnare: Josefine Alm, kulturkoordinator Solna stad och Mikaela Kindblom, Stiftelsen Filmstadens kultur
Kostnad: Gratis
Visningsplats: Filmstaden Råsunda
Externa stöd: Nej
Visningar: 26
Besökare: 1 700

Solna stad arrangerar skolbio tillsammans med Stiftelsen Filmstadens Kultur i gamla Filmstaden i Råsunda. Här finns också SF-biografen Filmstaden Råsunda där skolbiovisningarna äger rum.

Skolbion marknadsförs i en kulturutbudskatalog till skolorna varje termin och skolorna anmäler sig via ett webbformulär till visningarna. Skolbion riktar sig till F-9 och ibland även gymnasiet. Visningarna är gratis för skolorna och subventioneras i sin helhet av kommunen och stiftelsen Filmstadens kultur.

Visningarna introduceras av stiftelsen Filmstadens kultur och skolbion besöks regelbundet av regissörer och andra filmskapare. Solna kommuns kulturpedagog Nina Nykvist arbetar också med filmpedagogiska projekt på Filmstaden som film och samtal med skolbarn. UnCut Ung har stor verksamhet kring filmproduktion i kommunen och Skapande skola-projekt i samarbete med FilmCentrum finns i kommunen.

STOCKHOLM

Uppgiftslämnare: Carina Häll, handläggare Medieoteket, utbildningsförvaltningen
Kostnad: 40 kr per elev och visning
Visningsplats: Bio Rio, Filmstaden Kista, Filmstaden Vällingby, Grand Stockholm, Reflexen, Rigoletto, Sture, Tellus, Victoria, Zita och Årsta Folkets Hus
Externa stöd: Nej
Visningar: 115
Besökare: 13 426

Medioteket inom Utbildningsförvaltningen i Stockholm stad är ansvarig för skolbioverksamheten i staden. Visningarna arrangeras på tio biografer runt om i staden och visningarna marknadsförs via en särskild skolbiokatalog som också finns på kommunens

hemsida. Kommunala förskolor, grund- och gymnasieskolor, samt vuxenutbildning kan boka sig till visningarna och friskolor är välkomna i mån av plats. Visningarna subventioneras av Utbildningsförvaltningen.

Inom ramen för Mediotekets verksamhet erbjuds också skapande skola-projekt, filmhandledningar, lektionsupplägg, filmverkstäder, förhandsvisningar, utlåning av teknik samt kompetensutveckling för lärare exempelvis MIK-kurser.

SUNDBYBERG

Uppgiftslämnare: Kina Löwenbrååt Koski, kultursekreterare.

Sundbyberg saknar idag biograf och har heller ingen skolbio. Intresse finns för biografverksamhet på kommunala Allaktivitetshuset och/eller före detta biografen Bristol inom kommunen vilket i så fall skulle innebära förutsättningar för att komma igång med skolbio. Film Stockholm arbetar löpande tillsammans med kommunen för att etablera en visningsverksamhet i Sundbyberg.

SÖDERTÄLJE

Uppgiftslämnare: Pia Johansson, kulturhandläggare för kultur i förskolan/skolan, scenkonst och skolbio och Linus Johansson, kulturhandläggare för kultur i förskolan/skolan, scen konst och skolbio
Kostnad: Gratis
Visningsplats: Estrad samt i anslutning till förskoleverksamhet
Externa stöd: Nej
Visningar: 50
Besökare: 4 997

Kultur och fritidskontoret (KOF) i Södertälje kommun ansvarar för skolbio och minibio i kommunen och utbudet som marknadsförs via kommunens hemsida riktar sig till F-9 samt förskola. Visningarna arrangeras på Södertäljes stadsscen Estrad som också fungerar som digitaliserad biograf. Vissa minibiovisningar för förskolan arrangeras i andra lokaler i anslutning till förskolorna.

Södertälje kommuns scenkonstprogram för skola och förskola, där skolbio ingår, erbjuds också till skolor och förskolor i Nykvarns kommun. Detta regleras via ett avtal mellan kommunerna.

TYRESÖ

Uppgiftslämnare: Lena Guthe, kultursekreterare

Tyresö kommun har sedan 2004 ingen skolbio. I prioriteringen av små centrala medel för kultur i skolan har scenkonst såsom teater och dans prioriterats framför film, som skulle kunna skötas av skolorna tillsammans med den lokala filmföreningen på Bio Forellen.

Skapande skola-medlen har sedan 2011 möjliggjort ett återkommande filmarbete i skolorna i år 6–7 med såväl biobesök med filmanalys som skapande arbete med film, mobilfilmsrally med mera.

TÄBY

Uppgiftslämnare: Margreth Elfström, kultursekreterare
Kostnad: 35 kr per elev och visning
Visningsplats: Filmstaden Täby
Externa stöd: Nej
Visningar: 15
Besökare: 1 311

Täby erbjuder skolbio till alla kommunala och fristående grundskolor i kommunen. Utbudet mailas till lokala filmombud på skolorna. Kommunen distribuerar också lärarhandledningar till filmerna.

UPPLANDS-BRO

Uppgiftslämnare: Pia Meurk-Nyby, pedagog

Upplands-Bro kommun saknar idag biograf och har heller ingen skolbioverksamhet. Tidigare tog kommunens elever del av skolbion i Järfälla kommun men det samarbetet har upphört på grund av en striktare tolkning av kommunallagen. Kommunen har planer på att starta en biografverksamhet och då finns en skolbioverksamhet med i de planerna.

UPPLANDS VÄSBY

Uppgiftslämnare: Hanna Björklund, kulturstrateg

Upplands Väsby kommun saknar idag biograf och har inte någon skolbioverksamhet. Det finns ett intresse från kommunens sida att utveckla verksamheten i nybyggda scenrummet i Messingen-huset i Väsby med bland annat filmverksamheter och då skulle skolbio vara en del i detta. I Väsby finns en finsk skola och i Messingen visas idag ett utbud av finsk film i samverkan med Finlandsinstitutet.

VALLENTUNA

Uppgiftslämnare: Charlotta Burlin, kultursekreterare
Kostnad: 10 kr per elev och visning
Visningsplats: Vallentuna kulturhus
Externa stöd: Nej
Visningar: 30
Besökare: 2 987

Vallentunas skolbio arrangeras sedan 2006 och riktar sig från förskoleklass till gymnasiet och både till kommunala och fristående skolor. Visningarna

marknadsförs till skolorna via terminsvisa mailutskick. Undantagsvis arrangeras workshops och samtal i samband med visningarna.

Under loven arrangerar kommunen skapande filmskolor, filmfestival och animeringskurser.

VAXHOLM

Uppgiftslämnare: Christina Nilsson, kulturansvarig

Vaxholms kommun arrangerar ingen kontinuerlig skolbioverksamhet men erbjuder skolor att besöka Vaxholms Bio i samband med särskilda kulturevenemang eller om det finns pengar över. Visningarna sker inte kontinuerligt och kommunen har ingen statistik på antal besökare men uppskattningsvis arrangeras ett par skolbiovisningar per läsår.

Kommunen är intresserad av att komma igång med skolbioverksamhet och en dialog är inledd med Film Stockholms visningskonsulent kring detta.

VÄRMDÖ

Uppgiftslämnare: Agneta Jörlander, kultursekreterare
Kostnad: 10 kr per elev och visning
Visningsplats: Gustavsbergsteatern
Externa stöd: Nej
Visningar: 41
Besökare: 5 300

Värmdö kommun bokar in samtliga klasser på kommunala och fristående skolor i kommunen till skolbioföreställningar. Via en katalog som finns både digitalt och som trycksak informeras skolorna om när respektive klass skall se vilken film. Skolbioutbudet kommuniceras brett till bland andra skolkulturombuden, skolsekreterarna och rektorer.

Det händer att kommunen anlitar externa filmpedagoger som arrangerar samtal och filmarbetarbesök i samband med visningarna. Kommunen vill gärna ha stöd och hjälp att utveckla och arrangera filmworkshops i skolorna.

ÖSTERÅKER

Uppgiftslämnare: Maria Söderlund, kultursekreterare
Kostnad: Gratis
Visningsplats: Facklan Åkersberga och Berga Teater
Externa stöd: Nej
Visningar: 12
Besökare: 2 100

I Österåker ansvarar kultur- och fritidsförvaltningen för skolbioverksamheten. Utbudet riktar sig till alla skolor och årskurser i kommunen och arrangeras dels på Biograf Facklan som drivs av Folkets Hus samt kommunala Berga Teater. Utbudet marknadsförs i katalog, via kommunens hemsida och nyhetsbrev. I samband med visningarna arrangeras samtal kring filmerna.

Österåkers kommun erbjuder i samarbete med FilmCentrum även skolbiovisningar inom ramen för Filmfestival för Mänskliga Rättigheter (MRF). Kommunen arrangerar också filmverkstäder i samarbete med Junior-festivalen, talangutveckling och filmsommarjobb i samarbete med Film Stockholm.

STORA SKILLNADER MELLAN KOMMUNERNA

Utbudet mellan kommunerna varierar stort. Inte minst då ett antal kommuner i länet helt saknar skolbioverksamhet, men även mellan kommuner med verksamhet varierar möjligheterna att ta del av skolbio stort. Två elever i två olika kommuner kan alltså ha helt olika möjligheter och förutsättningar att ta del av skolbioutbud. En elev i Värmdö kommun är garanterad ett skolbiobesök varje år, samtidigt som en elev i Sundbyberg inte erbjuds ta del av något kommunalt skolbioutbud. Ur ett demokratiperspektiv är detta olyckligt.

Det finns ett exempel på kommuner som samverkar med varandra kring skolbioverksamheten, Södertälje och Nykvarn där Nykvarns elever erbjuds att ta del av skolbion i Södertälje. Liknande samarbeten har funnits mellan andra kommuner tidigare, exempelvis har skolor i Upplands-Bro kunnat ta del av skolbion i Järfälla och Stockholm stad har erbjudit sin skolbioverksamhet även till skolor utanför kommunen i mån av plats. Men dessa samarbeten har upphört efter striktare tolkningar av kommunallagen. Flera kommuner uttrycker också önskemål om att kunna samverka med andra kommuner i länet kring skolbio men menar att kommunallagen förhindrar detta.

Fristående skolbioaktörer

Vid sidan av de kommunala skolbioaktörerna finns det en rad andra aktörer i Stockholms län som arrangerar skolbio. Dessa kan grovt delas in i två kategorier, filmfestivaler och enskilda biografer. Filmfestivalerna ser i de flesta fall skolbion som en möjlighet att bredda sin publik till en målgrupp som annars inte skulle ta del av festivalutbudet. De biografer som arrangerar skolbio gör det ofta för att täcka skolornas önskemål om skolbio där det inte erbjuds av kommunen. I flera fall erbjuder de fristående skolbioaktörerna ett utbud som de kommunala inte erbjuder, det gäller till exempel Tempo och CinemAfrica som har ett festivalutbud som annars inte hade nått målgruppen barn och unga.

Flera av de fristående skolbioaktörerna söker kommunalt och/eller regionalt stöd för sin verksamhet där skolbion ofta bara är en del av en större verksamhet. Det gäller huvudsakligen de verksamheter som drivs av filmfestivaler, men även Folkets bio Stockholms pedagoger får offentligt stöd. De biografer som arrangerar skolbio uppger att de inte får något stöd för visningarna utan ser skolbion som en möjlighet att fylla biosalongen med publik även på dagtid. Ingen fristående skolbioarrangör uppger att de samordnar sin verksamhet med det kommunala utbudet.

De skolbioaktörer som presenteras nedan är de som Film Stockholm känner till och kartläggningen gör inte anspråk på att vara heltäckande.

CINEMAFRICA

Uppgiftslämnare: Hawa Sanneh

CinemAfrica är en filmfestival som arrangeras årligen varje vinter. Skolbio ingår i regel som en del av det ordinarie programmet men också som separata visningar under resten av året. Under 2017 arrangerades 11 skolbiovisningar som besöktes av 1017 besökare. Visningarna är gratis för skolklasser och arrangeras på biografer som Park och Skärisbion men också Tensta konsthall och andra lokaler.

Visningarna riktar sig till grundskola och gymnasium, men även komvux och SFI-klasser i hela länet och marknadsförs via nyhetsbrev, sociala medier och direkta mailutskick till lärare och skolor. Filmhandledningar och diskussionsunderlag skickas ut till lärare och vissa visningar följs upp med gruppdiskussioner. CinemAfrica får ekonomiskt stöd av Forum Syd, Filminstitutet, Stockholm stad och Stockholms läns landsting för sin verksamhet.

FILMFESTIVAL FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Uppgiftslämnare: Nina Rahm, FilmCentrum

FilmCentrum arrangerar årligen festival för mänskliga rättigheter (MRF, tidigare Antirasistiska Filmdagar, ARF) på Filmstaden Söder i Stockholm. Festivalen är en utpräglad skolbiofestival med filmer på tema mänskliga rättigheter. Festivalen finansieras av Stockholm stad, Stockholms läns landsting och biografhyran subventioneras av SF Bio.

Deltagande på visningarna är gratis för skolorna och 2017 arrangerades 17 visningar för totalt 2000 elever från Stockholms kommun, Haninge kommun, Södertälje kommun, Värmdö kommun, Sundbybergs Stad, Nacka kommun och Botkyrka kommun. Festivalen annonseras genom en festivalkatalog, via utskick och en hemsida och riktar sig till alla elever i hela Stockholms län.

Varje film efterföljs av ett samtal av en organisation, regissör eller annan person som är kunnig i ämnet som filmen tar upp. 2017 var fokus de globala målen för hållbar utveckling. Varje film var kopplad till ett mål och i samband med festivalen arrangerades också ett seminarium för lärare och pedagoger med fokus att undervisa med film som verktyg.

FOLKETS BIO STOCKHOLMS PEDAGOGER

Uppgiftslämnare: Anna Söderberg,
Folkets Bio Stockholm

Folkets Bio Stockholm har två anställda pedagoger som arbetar med en rad filmpedagogiska projekt som riktar sig till elever i hela Stockholms län. Verksamheten som bland annat omfattar skolbio har sin bas på Folkets Bio Stockholms biograf Zita i Stockholm. Elever från 13 kommuner deltog på skolbion på Zita under 2017 och pedagogerna arrangerade också visningar i Botkyrka kommun och Huddinge kommun under året.

Vid sidan av skolbio arrangeras också konceptet Film och samtal som också inkluderar skolbioverksamhet. Totalt inom dessa två verksamheter har 80 skolbioföreställningar arrangerats under 2017 med totalt 3 835 besökare. Verksamheten finansieras av Stockholms läns landsting och en skolbiovisning kostar 4 500kr/visning och Film och samtal kostar 3 500kr/ klass. Pedagogerna genomför också filmföreläsningar och fortbildningar för lärare.

Verksamheten marknadsförs genom tryckt katalog till skolor i hela Stockholms län samt mailutskick, hemsida och sociala medier. Pedagogerna arrangerar också lärarkvällar med filmvisningar två gånger per läsår.

SKÄRISBION

Uppgiftslämnare: Valentina Bender,
Stadsteatern Skärholmen

Kulturhuset Stadsteatern i Skärholmen etablerade i slutet av 2017 biografverksamhet inom ramen för sin ordinarie barn- och ungdomsverksamhet. En viktig komponent i den blivande verksamheten är skolbio som arrangeras i egen regi och erbjuds samtliga skolor och elever i länet men med en tonvikt på dem i närområdet och grannkommunerna Huddinge och Botkyrka.

Kulturhuset Stadsteatern arrangerar också teater och scenkonst för barn och unga under skoltid och den planerade skolbion ses som en förlängning av denna verksamhet. Reguljära skolbiovisningar startar under våren 2018.

Ur filmen Tigrar och tatueringar

SOLLENTUNA BIO

Uppgiftslämnare: Marie Hellberg Westin och Stephan Bäckman, Videvox

När Sollentuna kommun lade ner sin skolbio fortsatte Sollentuna Bio att erbjuda kommunens skolor möjligheten att boka in sig på dagvisningar på biografen. Ungefär en visning per vecka genomförs i snitt och alla skolor är välkomna att se skolbio på Sollentuna Bio. Även skolor från Upplands Väsby utnyttjar möjligheten att se skolbio på Sollentuna Bio.

Biografen har inte resurser att aktivt marknadsföra möjligheten till skolbio eller arbeta med den pedagogiska inramningen. De skulle gärna se att kommunen åter igen arrangerade skolbion på biografen i kommunal regi.

STOCKHOLMS FILMFESTIVAL JUNIOR

Uppgiftslämnare: Lara Hultmark

Junior arrangeras av Stockholms filmfestival AB varje år under april. Festivalen är en utpräglad skolbiofestival och visningarna är öppna för alla elever och skolor. Visningarna är gratis för elever och lärare och marknadsförs via en programtidning, nyhetsbrev, hemsida, sociala medier och annonser. Under 2017 arrangerades ca. 94 föreställningar med totalt 16 680 besökande elever och lärare. Visningarna arrangeras på biografer i Stockholms innerstad samt Mölnbo Bio i Södertälje kommun och Gröna Ladan i Sigtuna kommun. ”Face 2 face”-arrangemang arrangeras i samband med vissa visningar och festivalen förser lärare med lärarhandledningar. Stockholms filmfestival AB får ekonomiskt stöd från bland annat Stockholm stad och Stockholms läns landsting för sin verksamhet där Juniorfestivalen ingår.

STOCKHOLMS FILMFESTIVAL

Uppgiftslämnare: Lara Hultmark

Stockholms filmfestival arrangeras av Stockholms filmfestival AB och är Stockholms läns största filmfestival och arrangeras under cirka tio dagar i november varje år. Inom ramen för det ordinarie filmprogrammet väljs ett antal filmer ut som bedöma passa bra som skolbiofilmer och erbjuds inom festivalens skolbio. Under 2017 genomfördes 38 skolbiovisningar som 400 elever och lärare tog del av. Kostnaden per elev är 35 kr och lärare går gratis. De flesta visningarna har 15-årsgräns och riktar sig därför till äldre årskurser och gymnasium. Men under 2017 erbjöds två filmer med 11-årsgräns. Visningarna är öppna för alla intresserade elever och skolor och arrangeras på biografer i Stockholms innerstad.

Festivalen tillhandahåller lärarhandledningar i samband med visningarna. Stockholm Filmfestival AB får ekonomiskt stöd från bland annat Stockholm stad, Stockholms läns landsting och Filminstitutet för sin verksamhet där Stockholms filmfestival ingår.

TELLUS BIO CAFÉ

Uppgiftslämnare: Samir Eriksson, Tellus Bio Café

Tellus är en kvartersbiograf i Midsommarkransen söder om Stockholm och arrangerar kontinuerlig skolbioverksamhet för Franska Skolan ”Lycée francais Saint Louis”. Under 2017 har totalt 7 visningar med 600 besökande elever genomförts.

TEMPO DOKUMENTÄRFESTIVAL

Uppgiftslämnare: Melissa Lindgren

Dokumentärfestivalen Tempo arrangerar skolbiovisningar inom ramen för sitt ordinarie festivalprogram och under 2017 arrangerades 10 visningar med 800 besökare. Visningarna riktar sig till högstadiet och gymnasiet och arrangeras på Victoria, Tensta konsthall och på Biokällan i Märsta. Tempo får ekonomiskt stöd för sin verksamhet där skolbiovisningarna är en del från bland annat Stockholms läns landsting. Visningarna är gratis för eleverna och marknadsförs via utskick till ett register av lärare och skolor. I samband med visningarna arrangeras också regissörssamtal.

De fristående skolbioaktörernas utveckling

Filmfestivaler och enskilda biografer som arrangerar skolbio utgör ett komplement till kommunala skolbioverksamheter och innebär också en möjlighet för skolor i kommuner som saknar skolbio att kunna ta del av skolbiovisningar. Få av dessa verksamheter är dock kontinuerliga över året utan arrangeras under en eller ett par veckor. En kommun, Danderyd, uppger att de hänvisar skolorna till festivalernas skolbiovisningar i andra kommuner snarare än att erbjuda ett utbud i egen regi. Filmfestivaler erhåller i regel offentligt stöd för att arrangera skolbiovisningar och kan därmed erbjuda sin skolbioverksamhet utan kostnad för eleverna.

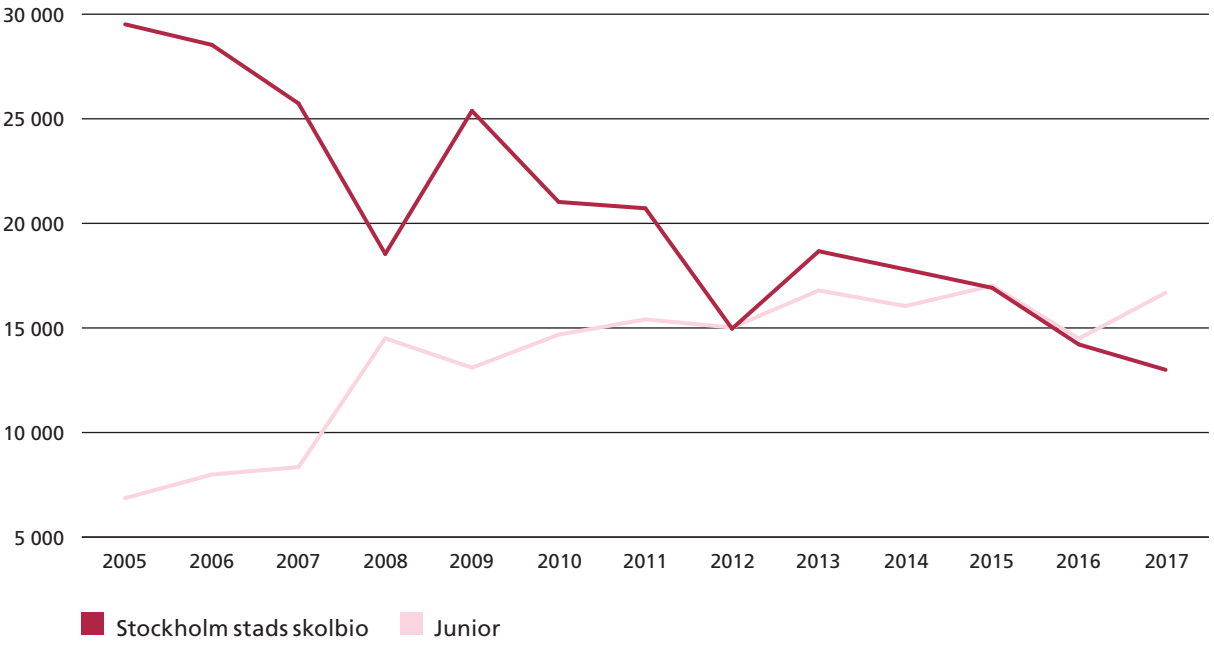
Samtidigt som den kommunala skolbion i stort har tappat publik sedan 2009 växer de fristående skolbioaktörerna och inte minst har Juniorfestivalen växt kraftigt och är 2017 den enskilt största skolbioarrangören i länet sett till antalet besökare. Andra aktörer, som Filmfestival för mänskliga rättigheter, har tillkommit under samma period.

Juniorfestivalens verksamhet genomförs med få undantag i Stockholms innerstad samtidigt som visningarna marknadsförs till samtliga skolor i hela Stockholms län. Det stora publikantalet vittnar om att verksamheten är populär och Juniorfestivalen rapporterar att skolor från alla länets kommuner reser in till Stockholms innerstad för att ta del av visningarna.

Juniorfestivalens popularitet visar att det finns ett intresse för skolbio som inte fångas upp i kommunerna. Det är dock osannolikt att de fristående skolbioarrangörerna som Junior har varit orsaken till att någon kommunal skolbio lagts ner. Kommunerna anger andra skäl till varför de inte har skolbio eller varför skolbion har minskat. Däremot är det troligt att en del skolor väljer fristående skolbioarrangörers utbud som är gratis snarare än ett kommunalt utbud som kostar. Inte minst Stockholm stads skolbio bör ha påverkats av Juniorfestivalens utveckling – dels då Stockholm stad har en relativt hög kostnad per elev för skolbio men också att Juniors visningar arrangeras i Stockholm stad och stadens skolor är de som har närmast att besöka visningarna.

En jämförelse mellan verksamheterna visar att Stockholm stads skolbio också har minskat varje år parallellt med att Juniorfestivalen har växt. Det finns dock fler faktorer som har påverkat Stockholm stads skolbios minskade verksamhet. Bland annat fick skolbion minskad budget 2014 vilket innebar färre visningar och högre biljettpris.

Stockholm stads skolbio jämfört med Juniorfestivalens utveckling 2005–2017

Framtiden för skolbio

Trots att den kommunala skolbion i stort har tappat i besökarantal sedan 2009 finns ett intresse för verksamheten i många kommuner i Stockholms län. Flera kommuner har startat upp nya verksamheter och ytterligare några uttrycker ett intresse att starta upp verksamhet.

Utbudet av aktörer som arrangerar skolbio vid sidan av de kommunala verksamheterna visar inte bara på att det finns en efterfrågan på skolbioföreställningar utan också att det inte nödvändigtvis är kommunen som måste stå som arrangör för skolbio. Sett till de positiva faktorer skolbion skapar som nämndes inledningsvis i rapporten innebär i många fall det faktum att många av de fristående skolbioarrangörernas verksamhet bedrivs i Stockholms innerstad att eleverna inte får en anknytning till den lokala biografen/kulturhuset samt att stödet till den lokala biografen uteblir. Samtidigt erbjuder dessa aktörer ett utbud som många elever annars inte hade fått ta del av då utbudet i kommunerna varierar stort.

Vid sidan av omprioriteringar av resurser inom den kommunala administrationen har denna undersökning av skolbion i Stockholms län identifierat följande utmaningar för den kommunala skolbion.

- Avsaknad av lokal biograf
- Svårighet till samverkan över kommungränser
- Skolbion kräver för mycket resurser i fråga om planering, resor, filmbokningar etc.

Många kommuner efterfrågar möjligheten att samverka kring delar av skolbioverksamheten. Inte minst är det urval av film som kräver resurser och som flera önskar att de kunde få stöd kring. Flera uttrycker också att det är svårt att orientera sig bland rättigheter och att det är svårt att få tag i vissa titlar därför att de inte längre går på ordinarie biografrepertoar.

Frågan om samverkan kring skolbio, eller vissa skolbiofunktioner, över kommungränserna kunde vara en bra lösning för kommuner utan skolbio och efterfrågas också. Men då lokala tolkningar av kommunallagen i flera fall förhindrar detta krävs en samordning från en annan aktör. De fristående skolbioarrangörerna utför ett komplement där det inte finns ett kommunalt utbud men bristen på samordning mellan de fristående och de kommunala aktörerna gör att de sannolikt tar publik av varandra.

Det pilotprojekt Film Stockholm arbetar med på Ekerö för uppstart av skolbio under 2018 har tagit fasta på frågan om rollfördelningen kring skolbion. Då kommunen inte har resurser att arbeta med genomförande och filmvalet kommer andra aktörer att hantera dessa ansvarsområden. Några andra kommuner har också uttryckt ett intresse för denna modell.

Ett alternativ är att vissa funktioner inom skolbion flyttas till regional eller statlig nivå och erbjuds kommunerna som tjänster. Ett upplägg skulle kunna se ut som följande:

- *Statlig nivå:* Ekonomiskt stöd, rättighetsfrågor, filmhandledningar
- *Regional nivå:* Filmval, utbudskatalog, samordning mellan kommuner
- *Kommunal nivå:* Praktiskt genomförande, resor, lokalbokning

Fristående aktörer kunde också tänkas in i denna modell och utföra vissa delar av skolbion. Filmfestivaler har ett intresse av att nå ut med ett specifikt utbud, visningsorganisationer har kompetens kring rättigheter och sättning och den lokala biografen kan bemötande och genomförande.

Detta skulle inte bara avlasta kommunen i fråga om att skolbion är resurskrävande inom många områden utan också möjliggöra samverkan över kommungränserna kring vissa specifika områden.

För att komma till rätta med de hinder som beskrivs ovan bör frågan utredas vidare tillsammans med en referensgrupp med representanter från länets skolbioaktörer. Målsättningen bör vara att utreda vilken den regionala rollen inom skolbio kan vara samt föreslå en modell som erbjuder alla barn och unga i Stockholms län ett skolbioutbud.

AGATHA

GRANNDETEKTIVEN

Kulturförvaltningen
www.kultur.sll.se
www.sll.se

Kulturförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING